

DATUM
2019-04-15DNR
KS/2019:46**Yttrande**

Finansdepartementet

Lite mer lika - Översyn av kostnadsutjämnningen för kommuner och landsting (SOU 2018:74) – yttrande till Finansdepartementet**Sammanfattning av ärendet**

Finansdepartementet har översänt rubricerade betänkande på remiss till staden. Utredningen har haft i uppdrag att se över den del av utjämnningssystemet som avser kommunernas och landstingens kostnader för obligatoriska verksamheter, den så kallade kostnadsutjämnningen. Uppdraget innefattade att bedöma om tillräcklig hänsyn tas till flyktingmottagandet och att se över de ersättningar som går till glesare delar av landet. Utredningen har lämnat förslag på förändringar med ett ökat fokus åt socioekonomi och glesbygdens villkor. För Lidingö innebär föreslagna förändringar en ökad belastning på 12 mnkr årligen. Remissvar ska avlämnas senast den 17 maj.

Lidingö stads synpunkter

Lidingö stad anser principiellt att den kommunala utjämnningen är en statlig angelägenhet som i sin helhet bör finansieras och genomföras genom statsbudgeten och inte som nu i ett inomkommunalt utjämnningssystem. I dagens utformning av det kommunala utjämnningssystemet ställs kommuner mot varandra vilket bidrar till ytterligare polarisering.

Komplexiteten och återkommande förändringar av systemet i sökandet efter en rättvis fördelning av resurserna som skapar ”vinnare” och ”förlorare” i kommunkollektivet, riskerar i förlängningen att underminera systemets legitimitet. Systemets konstruktion och de återkommande översynerna leder dessutom till instabila planeringsförutsättningar på det lokala planet. Avsaknaden av ett helhetsgrepp kring den kommunala utjämnningen tydliggörs ytterligare när utredaren får i uppgift att endast titta på kostnadsutjämnningen.

Lidingö stad understryker vikten av att söka former för en inkomstutjämningsmodell som inrymmer incitament för tillväxt. Dagens modell saknar detta, vilket minskar incitamenten för kommunerna att arbeta aktivt med att få fler i arbete.

Införandet av föreslagna förändringar systemet för kostnadsutjämning bör anstå tills det att en utredning grundligt utrett möjligheten till en inkomstutjämning som ger incitament för tillväxt och ökad sysselsättning.

Lidingö stad konstaterar att föreslagna förändringar med valda variabler för ett ökat socioekonomiskt fokus motverkar incitament för en ökad sysselsättning och tillväxt.

Den föreslagna modellen för individ- och familjeomsorg anser Lidingö stad inte uppfyller det grundläggande kravet om att endast utjämna opåverkbara strukturella skillnader mellan kommunerna. Det är positivt att variabeln Andelen av befolkningen med ekonomiskt bistånd som varar längre än sex månader föreslås att utgå. Däremot föreslås denna att ersättas av en ny variabel som även denna är en påverkbar faktor för den enskilda kommunen. En modell ska inte innehålla för kommunerna påverkbara faktorer. Lidingö anser att IFO-modellen som utredaren föreslagit inte ska införas med nuvarande utformning. Modellen bör skyndsamt utredas vidare.

Att införa en modell för kommunal vuxenutbildning med föreslagna variabler medför en stor omfördelning av resurser mellan kommunerna vilket med stor sannolikhet kommer att öka de närmaste åren. Lidingö stad anser att en stor del av ökade kostnader för kommunal vuxenutbildning inklusive SFI har sin grund i statliga beslut och regelverk och bör därför ha en större grad av finansiering från staten och inte bygga på en omfördelning av kommunala skattepengar.

På Kommunstyrelsens vägnar:

Daniel Källenfors
Kommunstyrelsens ordförande

Ida Wahlbom
Kommunstyrelsens sekreterare